Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 27. marca 2025*

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Čistenie komunálnych odpadových vôd – Smernica 91/271/EHS – Články 4, 5 a 10 – Znečistenie citlivých oblastí – Čističky komunálnych odpadových vôd – Rozsudok Súdneho dvora o určení nesplnenia povinnosti – Nevykonanie – Článok 260 ods. 2 ZFEÚ – Peňažné sankcie – Penále – Paušálna pokuta“

Vo veci C-515/23,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ, podaná 10. augusta 2023,

**Európska komisia**, v zastúpení: G. Gattinara a E. Sanfrutos Cano, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

**Talianskej republike**, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Di Benedetto, M. Russo a F. Severi, avvocati dello Stato,

žalovanej,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory A. Kumin, predseda prvej komory F. Biltgen (spravodajca), a sudca I. Ziemele,

generálna advokátka: T. Ćapeta,

tajomník: G. Chiapponi, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 13. novembra 2024,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: taliančina.

## Rozsudok

1 Európska komisia sa svojou žalobou domáha, aby Súdny dvor:

– určil, že Talianska republika si tým, že neprijala všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 10. apríla 2014, Komisia/Taliansko (C-85/13, ďalej len „rozsudok C-85/13“, EU:C:2014:251), nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 260 ods. 1 ZFEÚ,

– uložil Talianskej republike povinnosť zaplatiť Komisii denné penále vo výške 122 760 eur s prípadným znížením vyplývajúcim z navrhovaného vzorca postupného znižovania za každý deň omeškania s vykonaním rozsudku C-85/13, a to odo dňa vyhlásenia rozsudku v tejto veci až do dňa vykonania rozsudku C-85/13,

– uložil Talianskej republike povinnosť zaplatiť Komisii dennú paušálnu pokutu vo výške 13 640 eur s prípadným znížením vyplývajúcim z navrhovaného vzorca postupného znižovania v celkovej výške minimálne 9 548 000 eur odo dňa vyhlásenia rozsudku C-85/13 až do dňa vyhlásenia rozsudku v tejto veci alebo do dňa vykonania rozsudku C-85/13, ak tento deň vykonania predchádza dátumu vyhlásenia rozsudku v prejednávanej veci, a

– uložil Talianskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

### Právny rámec

2 Článok 1 smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd (Ú. v. ES L 135, 1991, s. 40; Mim. vyd. 15/002, s. 26), zmenenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. októbra 2008 (Ú. v. ES L 311, 2008, s. 1) (ďalej len „smernica 91/271“), stanovuje:

„Táto smernica sa týka zberu, čistenia a vypúšťania komunálnych odpadových vôd a čistenia a vypúšťania odpadovej vody z určitých priemyselných odvetví.

Cieľom tejto smernice je chrániť životné prostredie pred nepriaznivými vplyvmi vyššie uvedeného vypúšťania odpadovej vody.“

3 Podľa článku 2 tejto smernice:

„Na účely tejto smernice:

1. ‚komunálne odpadové vody‘ sú odpadové vody z domácností alebo zmes odpadových vôd z domácností s priemyselnou odpadovou vodou a/alebo splaškovou dažďovou vodou;

2. ‚odpadová voda z domácností‘ je odpadová voda z oblastí obydlí a služieb, ktorá pochádza predovšetkým z ľudského metabolizmu a činností v domácnostiach;

…

4. ‚aglomerácia‘ je oblasť, v ktorej sa osídlenie alebo hospodárska činnosť natoľko koncentrujú, že je opodstatnené odvádzať z nich komunálne odpadové vody do čističky komunálnych odpadových vôd alebo na miesto ich konečného vypúšťania;

5. ‚zberný systém' je systém kanálov, ktoré zbierajú a odvádzajú komunálnu odpadovú vodu;

6. ‚1 p. k. (populačný koeficient)' je množstvo organického biologicky odbúrateľného znečistenia vyjadrené hodnotou ukazovateľa na biochemickú spotrebu kyslíka za prvých päť dní (BOD5) ekvivalentnou 60 g za deň;

…

8. ‚sekundárne čistenie' je čistenie komunálnych odpadových vôd zahŕňajúce vo všeobecnosti biologické čistenie a sekundárne usadzovanie alebo iný proces, ktorý spĺňa požiadavky stanovené v tabuľke 1 prílohy [I];

9. ‚primerané čistenie' je spracovanie komunálnej odpadovej vody akýmkoľvek procesom a/alebo systémom likvidácie, ktorým sa zabezpečí, že sa splnia kvalitatívne ciele zberných vôd a príslušné ustanovenia tejto a ďalších smerníc spoločenstva;

…"

4 Článok 3 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, že všetky aglomerácie sú vybavené zbernými systémami pre komunálnu odpadovú vodu,

– najneskôr do 31. decembra 2000 pre aglomerácie s populačným koeficientom (p. k.) viac ako 15 000,

– najneskôr do 31. decembra 2005 pre aglomerácie s p. k. od 2 000 do 15 000.

Pre vypúšťanie komunálnych odpadových vôd do zberných vôd, ktoré sa považujú za ‚citlivé oblasti', ako sú definované podľa článku 5, členské štáty zabezpečia, že zberné systémy sa zabezpečia pre aglomerácie s viac ako 10 000 p. k. najneskôr do 31. decembra 1998.

Tam, kde nie je vytvorenie zberného systému opodstatnené buď kvôli tomu, že by nepredstavoval prínos pre životné prostredie, alebo by vyžadoval rozsiahle náklady, použijú sa individuálne systémy alebo iné primerané systémy dosahujúce rovnakú úroveň ochrany životného prostredia.

2. Zberné systémy uvedené v odseku 1 musia spĺňať požiadavky oddielu A prílohy I. …"

5 Článok 4 tej istej smernice znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, že komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov prejdú pred vypustením sekundárnym čistením alebo ekvivalentným čistením takto:

– najneskôr do 31. decembra 2000 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s p. k. viac ako 15 000,

– najneskôr do 31. decembra 2005 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s p. k. od 10 000 do 15 000,

– najneskôr do 31. decembra 2005 pre vypúšťania do sladkých vôd a estuárií z aglomerácií od 2 000 do 10 000 p. k.

…

3. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd uvedené v odsekoch 1 a 2 musí spĺňať príslušné požiadavky v oddiele B prílohy I. …

…“

6 Článok 5 ods. 1 až 5 smernice 91/271 stanovuje:

„1. Na účely odseku 2 členské štáty identifikujú do 31. decembra 1993 citlivé oblasti podľa kritérií stanovených v prílohe II.

2. Členské štáty zabezpečia, že komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov prejdú pred vypustením v citlivých oblastiach náročnejším čistením ako tým, ktoré je uvedené v článku 4, najneskôr do 31. decembra 1998 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s viac ako 10 000 p. k.

3. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd uvedené v odseku 2 musí spĺňať príslušné požiadavky v oddiele B prílohy I. …

4. Alternatívne sa požiadavky pre jednotlivé zariadenia stanovené v odsekoch 2 a 3 nemusia použiť v citlivých oblastiach, kde sa dá preukázať, že minimálne percento zníženia celkovej záťaže vstupujúcej do všetkých čističiek komunálnych odpadových vôd v tejto oblasti je aspoň 75 % pre celkový obsah fosforu a aspoň 75 % pre celkový obsah dusíka.

5. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd, ktoré sú umiestnené v príslušných oblastiach povodia citlivých oblastí a ktoré prispievajú k znečisteniu týchto oblastí, podlieha odsekom 2, 3 a 4.

…“

7 Podľa článku 10 tejto smernice:

„Členské štáty zabezpečia, že čističky komunálnych odpadových vôd postavené kvôli splneniu požiadaviek článkov 4, 5, 6 a 7 sú navrhnuté, skonštruované, prevádzkované a udržiavané tak, aby zabezpečili dostatočnú výkonnosť pri všetkých normálnych miestnych klimatických podmienkach. Pri navrhovaní prevádzok je potrebné zohľadniť sezónne výkyvy záťaže.“

8 Príloha I k uvedenej smernici, nazvaná „Požiadavky na komunálne odpadové vody“, znie:

„A. Zberné systémy…

Zberné systémy zohľadnia požiadavky na čistenie odpadových vôd.

Návrh, výstavba a údržba zberných systémov sa vykoná v súlade s najlepšími technickými vedomosťami, nenesúcimi so sebou rozsiahle náklady, a zameria sa najmä na:

– objem a vlastnosti komunálnych odpadových vôd,

– prevenciu únikov,

– obmedzenie znečistenia zberných vôd kvôli výpustom dažďovej vody.

B. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do zberných vôd…

1. Čističky odpadových vôd sa navrhnú alebo modifikujú tak, aby sa dali získať reprezentatívne vzorky prichádzajúcej odpadovej vody a očisteného vypúšťania pred vypustením do zberných vôd.

2. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd podliehajúce čisteniu v súlade s článkom 4 a 5 spĺňa požiadavky uvedené v tabuľke 1.

3. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do tých citlivých oblastí, ktoré podliehajú eutrofizácii, ako je stanovené v prílohe II A a), navyše spĺňa požiadavky uvedené v tabuľke 2 tejto prílohy.

4. Prísnejšie požiadavky, ako sú tie uvedené v tabuľke 1 a/alebo tabuľke 2 sa podľa potreby použijú na zabezpečenie toho, že zberné vody splnia požiadavky akýchkoľvek ďalších smerníc.

5. Body vypúšťania komunálnych odpadových vôd sa vyberú čím najďalej, tak aby sa minimalizovali vplyvy na zberné vody.

…“

**Rozsudok C-85/13**

9 Rozsudkom C-85/13 Súdny dvor rozhodol, že Talianska republika si tým, že neprijala opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby:

– aglomerácie Melegnano, Mortara, Olona Nord, Olona Sud, Robecco sul Naviglio, San Giuliano Milanese Est, Trezzano sul Naviglio a Vigevano (Lombardsko), ktorých populačný koeficient je vyšší ako 10 000 a ktoré vypúšťajú komunálne odpadové vody do zberných vôd považovaných za „citlivé oblasti“ v zmysle článku 5 ods. 1 smernice 91/271, boli vybavené zbernými systémami pre komunálne odpadové vody v súlade s článkom 3 tejto smernice,

– v aglomeráciách Pescasseroli (Abruzzo), Cormons, Gradisca d’Isonzo, Grado (Furlánsko-Julské Benátsko), Broni, Calco, Casteggio, Melegnano, Mortara, Orzinuovi, Rozzano, Trezzano sul Naviglio, Valle San Martino, Vigevano (Lombardia), Pesaro, Urbino (Marche), Alta Val Susa (Piemonte), Nuoro (Sardínia), Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini (Sicília), Courmayeur (Údolie Aosty) a Thiene (Benátsko), ktorých populačný koeficient je vyšší ako 10 000, boli komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov pred vypustením podrobené sekundárnemu čisteniu alebo rovnocennému čisteniu v súlade s článkom 4 smernice 91/271,

– v aglomeráciách Pescasseroli (Abruzzo), Aviano Capoluogo, Cividale del Friuli, Codroipo/Sedegliano/Flaibano, Cormons, Gradisca d’Isonzo, Grado, Latisana Capoluogo, Pordenone/Porcia/Roveredo/Cordenons, Sacile, Udine (Furlánsko-Julské Benátsko), Frosinone (Lazio), Francavilla Fontana, Trinitapoli (Apúlia), Dorgali, Nuoro, ZIR Villacidro (Sardínia), ako aj Castellammare del Golfo I, Cinisi, Partinico, Terrasini a Trappeto (Sicília), ktorých populačný koeficient je vyšší ako 10 000 a ktoré vypúšťajú komunálne odpadové vody do zber-

ných vôd považovaných za „citlivé oblasti“ v zmysle smernice 91/271, boli komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov pred vypustením podrobené náročnejšiemu čisteniu, než je sekundárne čistenie alebo rovnocenné čistenie, v súlade s článkom 5 uvedenej smernice, a

– čističky komunálnych odpadových vôd postavené v súlade s požiadavkami článkov 4 až 7 smernice 91/271 boli navrhnuté, skonštruované, prevádzkované a udržiavané tak, aby zabezpečili dostatočnú výkonnosť pri všetkých normálnych miestnych klimatických podmienkach a aby boli čističky navrhnuté tak, aby zohľadňovali sezónne výkyvy zaťaženia v aglomeráciách Pescasseroli (Abruzzo), Aviano Capoluogo, Cividale del Friuli, Codroipo/Sedegliano/Flaibano, Cormons, Gradisca d'Isonzo, Grado, Latisana Capoluogo, Pordenone/Porcia/Roveredo/Cordenons, Sacile, Udine (Furlánsko-Julské Benátsko), Frosinone (Lazio), Broni, Calco, Casteggio, Melegnano, Mortara, Orzinuovi, Rozzano, Trezzno sul Naviglio, Valle San Martino, Vigevano (Lombardia), Pesaro, Urbino (Marche), Alta Val Susa (Piemont), Francavilla Fontana, Trinitapoli (Apúlia), Dorgali, Nuoro, ZIR Villacidro (Sardínia), Castellammare del Golfo I, Cinisi, Partinico, Terrasini, Trappeto (Sicília), Courmayeur (Údolie Aosty) a Thiene (Benátsko),

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 3 a/alebo článku 4 a/alebo článku 5, ako aj z článku 10 smernice 91/271.

**Konanie pred podaním žaloby a konanie na Súdnom dvore**

10 Na účely kontroly vykonania rozsudku C-85/13 Komisia listom z 12. mája 2014 požiadala Taliansku republiku o informácie o opatreniach prijatých na tento účel. V dňoch 15. januára a 15. októbra 2015, ako aj 31. januára 2017 táto inštitúcia vyzvala tento členský štát, aby poskytol aktualizované informácie o pokroku dosiahnutom pri uvádzaní aglomerácií, na ktoré sa vzťahuje uvedený rozsudok, do súladu s týmto rozsudkom, a predložila vlastné posúdenie situácie aglomerácií, ktoré talianske orgány vyhlásili za uvedené do súladu.

11 Listami z 15. a 25. júla 2014, 20. februára, 19. marca, 22. septembra a 23. novembra 2015, 2. marca, 23. septembra a 30. septembra 2016, 12. januára, 27. februára, 24. mája a 27. júla 2017, ako aj z 18. januára 2018 Talianska republika poskytla Komisii informácie o prijatých opatreniach a o ich vykonávaní.

12 Keďže sa Komisia domnievala, že Talianska republika len čiastočne vyhovela rozsudku C-85/13, zaslala jej 18. mája 2018 výzvu podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ týkajúcu sa štrnástich aglomerácií uvedených v tomto rozsudku, ktoré stále nespĺňali požiadavky vyplývajúce zo smernice 91/271, a vyzvala tento členský štát, aby predložil svoje pripomienky v lehote dvoch mesiacov od doručenia tejto výzvy.

13 Talianska republika odpovedala na túto výzvu listom z 12. júla 2018. Následne tento členský štát zaslal Komisii viaceré oznámenia a nóty obsahujúce najmä polročné aktualizácie stavu vykonania rozsudku C-85/13.

14 Keďže Komisia s prihliadnutím na predložené informácie zastávala názor, že Talianska republika stále v plnom rozsahu nevykonala rozsudok C-85/13 vzhľadom na pretrvávajúci nesúlad piatich aglomerácií, na ktoré sa tento rozsudok vzťahuje, a to Castellammare del Golfo I, Cinisi,

Terrasini, Trappeto (Sicília) a Courmayeur (Údolie Aosty), deväť rokov po vyhlásení uvedeného rozsudku a viac ako dvadsať rokov po uplynutí lehôt na dosiahnutie súladu stanovených v článkoch 4 a 5 smernice 91/271, rozhodla sa podať túto žalobu.

## O žalobe

### *O nesplnení povinnosti*

*Argumentácia účastníkov konania*

15 Komisia vytýka Talianskej republike, že neprijala všetky opatrenia potrebné na to, aby vyhovela rozsudku C-85/13, keďže po uplynutí lehoty stanovenej vo výzve, teda 18. júla 2018, ale aj 30. júna 2023, kedy bola vykonaná posledná aktualizácia stavu vykonania tohto rozsudku, ktorú tento členský štát zaslal tejto inštitúcii a ktorá sa týka piatich aglomerácií, na ktoré sa vzťahuje táto žaloba, a to Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini, Trappeto (Sicília) a Courmayeur (Údolie Aosty), ktorých populačný koeficient je vyšší ako 10 000, neboli stále splnené povinnosti vyplývajúce z článkov 4, 5 a 10 smernice 91/271.

16 V prvom rade Komisia tvrdí, že z posúdenia odpovedí poskytnutých Talianskou republikou na výzvu vyplýva, že tento členský štát k relevantnému dňu na účely tohto konania, t. j. k 18. júlu 2018, stále neprijal všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby v štyroch z piatich aglomerácií, ktorých sa týka táto žaloba, a to Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini a Courmayeur, ktorých populačný koeficient je vyšší ako 10 000, boli komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov pred vypustením podrobené sekundárnemu čisteniu alebo rovnocennému čisteniu v súlade s článkom 4 smernice 91/271. Talianske orgány navyše v priebehu konania pred podaním žaloby pripustili, že k porušovaniu tohto článku stále dochádza.

17 V druhom rade Komisia tvrdí, že vzhľadom na odpovede poskytnuté Talianskou republikou na výzvu tento členský štát ku dňu uvedenému v predchádzajúcom bode stále neprijal všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby v štyroch z piatich aglomerácií, ktorých sa týka táto žaloba, a to Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini a Trappeto, ktorých populačný ekvivalent je vyšší ako 10 000 a ktoré vypúšťajú do zberných vôd klasifikovaných ako „citlivé oblasti“, boli komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov pred vypustením podrobené náročnejšiemu čisteniu ako sekundárnemu alebo rovnocennému čisteniu v súlade s článkom 5 smernice 91/271.

18 Pokiaľ ide konkrétne o aglomeráciu Trappeto, Komisia spresňuje, že z odpovedí Talianskej republiky na výzvu a z aktualizácií predložených týmto členským štátom v súvislosti so stavom vykonania rozsudku C-85/13 vyplýva, že situácia tejto aglomerácie nebola k relevantnému dňu na účely tohto konania, teda k 18. júlu 2018, stále v súlade s článkom 5 smernice 91/271, čo talianske orgány tiež potvrdili v poslednej oznámenej aktualizácii z 30. júna 2023.

19 Komisia v tejto súvislosti poznamenáva, že talianske orgány v rámci konania pred podaním žaloby týkajúceho sa prejednávanej veci uviedli zaťaženie 7 783 p. k. vyprodukované aglomeráciou Trappeto, čo je nižšie zaťaženie, než aké predtým uviedli vo svojej odpovedi na odôvodnené stanovisko podľa článku 258 ZFEÚ a ktoré Súdny dvor prevzal v rozsudku C-85/13. Neposkytli však jasné a presné odôvodnenie podložené konkrétnymi dôkazmi preukazujúcimi zníženie zaťaženia. V tejto súvislosti údaje, ktoré Talianska republika predložila v prílohe k svojmu vyjadreniu

k žalobe na podporu tvrdenia, že existuje zaťaženie 8 910 p. k. vyprodukované touto aglomeráciou, nemôžu nahradiť absenciu dôkazov týkajúcich sa minulosti, ale môžu mať účinok až odo dňa ich predloženia, teda od 18. októbra 2023.

20 Navyše vzhľadom na to, že odpadové vody z aglomerácie Trappeto sú vypúšťané do citlivej oblasti s veľkým počtom turistov a že existujú pochybnosti o výklade údajov poskytnutých talianskymi orgánmi, Komisia navrhuje, aby boli tieto údaje vykladané v tom zmysle, že na túto aglomeráciu sa naďalej vzťahujú povinnosti vyplývajúce z článku 5 smernice 91/271. Takýto výklad je totiž jediný, ktorý je v súlade s cieľom tejto smernice, ktorým je ochrana životného prostredia pred nepriaznivými vplyvmi vypúšťania odpadových vôd.

21 V treťom rade Komisia pripomína, že porušenie článku 4 alebo článku 5 smernice 91/271 nevyhnutne znamená porušenie článku 10 tejto smernice [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2021, Komisia/Taliansko (Systém zberu a čistenia komunálnych odpadových vôd), C-668/19, EU:C:2021:815, body 94 až 96]. Vzhľadom na odpovede poskytnuté Talianskou republikou na výzvu a vzhľadom na to, že si tento členský štát naďalej neplní povinnosti vyplývajúce z článkov 4 a 5 tejto smernice, treba konštatovať, že uvedený členský štát k relevantnému dňu na účely tohto konania, teda k 18. júlu 2018, stále neprijal všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby v piatich aglomeráciách, ktorých sa týka táto žaloba, a to Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrasini, Trappeto a Courmayeur, čističky komunálnych odpadových vôd postavené v súlade s požiadavkami článkov 4 až 7 uvedenej smernice boli navrhnuté, skonštruované, prevádzkované a udržiavané tak, aby zabezpečili dostatočnú výkonnosť za všetkých normálnych miestnych klimatických podmienok a aby čističky odpadových vôd boli navrhnuté tak, aby zohľadňovali sezónne výkyvy zaťaženia, ako to vyžaduje článok 10 tej istej smernice.

22 Komisia z uvedeného vyvodzuje, že Talianska republika v plnom rozsahu nevyhovela rozsudku C-85/13, a teda si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 260 ods. 2 ZFEÚ.

23 Talianska republika bez toho, aby spochybnila skutkový stav opísaný v žalobe Komisie, v prvom rade poukazuje na opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu aglomerácií Castellammare del Golfo I, Cinisi a Terrasini s povinnosťami vyplývajúcimi z článkov 4, 5 a 10 smernice 91/271. Tieto opatrenia spočívajú na jednej strane vo vybavení aglomerácie Castellammare del Golfo I novou podzemnou čističkou a na druhej strane v úprave a posilnení spoločnej čističky Contrada Ciachea v Carini na účely čistenia odpadových vôd v aglomeráciách Cinisi a Terrasini. Harmonogram vykonania opatrení potrebných na tento účel, ktorý je uvedený vo vyjadrení k žalobe, stanovuje, že situácia aglomerácie Castellammare del Golfo I má byť uvedená do súladu s touto smernicou do júla 2027 a situácia aglomerácií Cinisi a Terrasini do marca 2027.

24 Pokiaľ ide v druhom rade o aglomeráciu Trappeto, Talianska republika namieta, že výhrada založená na porušení článku 5 smernice 91/271 je neprípustná z dôvodu výkyvov zaťaženia, ku ktorým došlo po dátume vyhlásenia rozsudku C-85/13.

25 Talianska republika v tejto súvislosti uvádza, že rozsudok C-85/13 a výzva z 18. mája 2018 sa týkali len aglomerácií, ktorých populačný koeficient bol vyšší ako 10 000, a že teda tento spor sa tiež týka len týchto aglomerácií. Hoci talianske orgány v rámci konania o nesplnení povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ oznámili Komisii vyprodukované zaťaženie vyššie ako 10 000 p. k. pre aglomeráciu Trappeto, správa Assemblea Territoriale Idrica (Územné vodohospodárske zhromaždenie, Taliansko), pripojená k vyjadreniu k žalobe, obsahuje údaj o vyprodukovanom zaťažení 8 910 p. k. pre túto aglomeráciu, vypočítanom podľa metódy, ktorá z výpočtu zaťaženia vyprodukova-

ného uvedenou aglomeráciou vylučuje príspevok tzv. „rozptýlených“ domov a „izolovaných osád“. Z toho vyplýva, že tá istá aglomerácia, ktorej skutočné vyprodukované zaťaženie je nižšie ako 10 000 p. k., už nepodlieha povinnostiam vyplývajúcim zo smernice 91/271, ktoré boli porušené v rámci vytýkaných nesplnení povinností.

26 Talianska republika dodáva, že práce s cieľom vybaviť aglomeráciu Trappeto čističkou odpadových vôd, ktorá je spôsobilá zabezpečiť dodržiavanie limitných hodnôt emisií stanovených v článkoch 4 a 5 smernice 91/271, boli dokončené a že ku dňu podania jej vyjadrenia k žalobe prebiehali statické a technicko-funkčné skúšky. Tento členský štát pripája k tomuto vyjadreniu k žalobe polročné analýzy odberu vzoriek vykonané v období od apríla do septembra 2023 ako dôkaz o riadnej prevádzke tejto čističky odpadových vôd.

27 Pokiaľ ide v treťom rade o aglomeráciu Courmayeur, Talianska republika spresňuje, že táto aglomerácia by sa „z fyzického hľadiska“ mala považovať za aglomeráciu, ktorá spĺňa povinnosti vyplývajúce z článkov 4 a 10 smernice 91/271 najneskôr do 31. decembra 2023. Okrem toho tento členský štát odkazuje na údaje, ktoré už poskytol Komisii 31. júla 2020 v rámci konania pred podaním žaloby, a na nové údaje obsiahnuté v jeho vyjadrení k žalobe, aby preukázal, že nesplnenie povinností vyplývajúcich z článku 4 tejto smernice sa netýka celého zaťaženia vyprodukovaného uvedenou aglomeráciou, teda 60 000 p. k., ale len 37 200 p. k., pretože zvyšných 22 800 p. k. už bolo riadne vyčistených čističkou v La Salle, t. j. v obci, ktorá je súčasťou aglomerácie Courmayeur. Uvedený členský štát dodáva, že po dokončení prác na úsekoch kanalizácie, ktoré majú odvádzať odpadové vody vypúšťané obcou Courmayeur do čističky La Salle, bude musieť ešte Komisii zaslať osvedčenia o dokončení prác a analýzu vypúšťaných vôd, aby preukázal riadne fungovanie tejto čističky.

28 Komisia sa vo svojej replike, pokiaľ ide o aglomeráciu Courmayeur, domnieva, že po prvé údaje oznámené Talianskou republikou v jej vyjadrení k žalobe nie sú dostatočne spoľahlivé vzhľadom na mieru pochybenia, ktorú vykazujú, po druhé, že tieto údaje nemôžu mať vplyv na navrhovaný vzorec zníženia na výpočet denného penále, pretože na tento účel je relevantný súlad aglomerácie ako celku, a po tretie, že samotné talianske orgány uznávajú, že ide o premenlivé údaje a nie o údaje konečnej povahy.

29 Talianska republika vo svojej duplike uvádza, že boli prijaté nové opatrenia na urýchlenie vykonania rozsudku C-85/13. Tento členský štát v tejto súvislosti poukazuje na zákonný dekrét č. 181 z 9. decembra 2023, ktorý bol zmenený zákonom č. 11 z 2. februára 2024 (GURI č. 31 zo 7. februára 2024), ktorý dopĺňa právomoci ústredného zmocnenca zodpovedného za vykonávanie opatrení v oblasti komunálnych odpadových vôd, ktorý bol poverený zaistiť vykonanie uvedeného rozsudku. Takto prijaté ustanovenia reagujú na hlavné prekážky, s ktorými sa ústredný zmocnenec stretol a ktoré spomalili vykonávanie týchto opatrení.

30 Uvedený členský štát okrem toho poskytuje ďalšie informácie o predpokladanom vývoji situácie v piatich aglomeráciách, ktorých sa týka žaloba Komisie.

31 Po prvé s cieľom podnietiť a urýchliť vypracovanie a vykonanie opatrení potrebných na vykonanie rozsudku C-85/13 ústredný zmocnenec prijal na zatiaľ nezadané verejné zákazky opatrenia na zrýchlenie, ktoré by mali umožniť na jednej strane umožniť uviesť aglomeráciu Castellammare del Golfo I do súladu so smernicou 91/271 v decembri 2026 a na druhej strane urýchliť približne o šesť mesiacov dokončenie prác plánovaných pre aglomerácie Cinisi a Terrasini.

32 Po druhé, pokiaľ ide o aglomeráciu Trappeto, práce na úprave a posilnení jej čističky vykonané s cieľom napraviť porušenie práva Únie boli dokončené a správa čističky bola 22. decembra 2023 odovzdaná spoločnosti AMAP SpA, správcovi integrovanej vodohospodárskej služby Ambito Territoriale Ottimale (ATO) di Palermo (Optimálna územná oblasť Palermo, Taliansko). Talianska republika vo svojej duplike uvádza výsledky protokolov o skúškach vykonaných v čističke v aglomerácii Trappeto v období od 23. júna do 15. decembra 2023, z ktorých vyplýva, že táto čistička v súčasnosti zaručuje dodržiavanie limitných hodnôt emisií stanovených smernicou 91/271 pre vypúšťanie komunálnych odpadových vôd do zberných vôd považovaných za citlivé oblasti.

33 Pokiaľ ide po tretie o aglomeráciu Courmayeur, práce na zbernom systéme a na pripojení tejto aglomerácie boli dokončené v decembri 2023, čo umožnilo dokončiť jej zberný systém. Podľa analýz vykonaných v januári 2024, ktoré sú pripojené k duplike, sa čistička v uvedenej aglomerácii, ktorá teraz prijíma všetky odpadové vody z tejto aglomerácie, ukázala ako účinná pri čistení vody z posledných pripojených kanalizácií a spĺňa limitné hodnoty emisií stanovené smernicou 91/271 pre vypúšťanie komunálnych odpadových vôd do citlivých oblastí. Aglomerácia Courmayeur je teda v súlade s touto smernicou nielen z hľadiska fyzického vyhotovenia, a to vďaka dokončeniu a pripojeniu zberných systémov k čističke odpadových vôd v La Salle, ale aj z funkčného hľadiska a z hľadiska účinnosti čistenia. Táto aglomerácia by teda mala byť z predmetu žaloby vylúčená.

*Posúdenie Súdnym dvorom*

34 V článku 260 ods. 2 ZFEÚ sa uvádza, že ak sa Komisia domnieva, že dotknutý členský štát neprijal potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora, môže predložiť vec Súdnemu dvoru po tom, ako tomuto členskému štátu umožní vyjadriť sa, pričom navrhne výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktoré má tento štát zaplatiť a ktoré pokladá v daných podmienkach za primerané.

35 V prejednávanej veci je na účely určenia, či Talianska republika prijala všetky opatrenia potrebné na to, aby vyhovela rozsudku C-85/13, potrebné overiť, či Talianska republika v plnom rozsahu dodržala článok 4 a/alebo článok 5, ako aj článok 10 smernice 91/271.

36 Okrem toho, pokiaľ ide o konanie o nesplnení povinnosti podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ, relevantným dátumom na posúdenie existencie takéhoto nesplnenia povinnosti je dátum uplynutia lehoty stanovenej vo výzve vydanej na základe tohto ustanovenia [pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 56 a citovanú judikatúru].

37 Keďže Komisia v prejednávanej veci zaslala výzvu 18. mája 2018, relevantným dátumom na posúdenie existencie nesplnenia povinnosti uvedeného v predchádzajúcom bode tohto rozsudku je dátum uplynutia lehoty stanovenej v tejto výzve, teda 18. júl 2018.

38 Pokiaľ ide v prvom rade o aglomerácie Castellammare del Golfo I, Cinisi a Terrasini, Talianska republika uznáva, že nesplnenie povinností vyplývajúcich z článkov 4, 5 a 10 smernice 91/271 pretrváva. Tento členský štát tak vo svojich odpovediach na výzvu a vo svojich vyjadreniach predložených Súdnemu dvoru uviedol, že práce na infraštruktúre potrebné na vybavenie týchto aglomerácií zbernými systémami a systémami čistenia komunálnych odpadových vôd, ktoré spĺňajú povinnosti vyplývajúce z týchto článkov, neboli k 18. júlu 2018 ešte dokončené. Podľa posledných informácií, ktoré tento členský štát predložil vo svojej duplike, by mali byť tieto tri aglomerácie uvedené do súladu do konca roka 2026.

39 Pokiaľ ide v druhom rade o aglomeráciu Trappeto, nemožno prijať tvrdenie Talianskej republiky týkajúce sa neprípustnosti výhrady založenej na pretrvávaní nesplnenia povinnosti, pokiaľ ide o porušenie článku 5 smernice 91/271, z dôvodu, že pre túto aglomeráciu sa malo použiť zaťaženie nižšie ako 10 000 p. k., čo by ju zbavilo povinnosti dodržiavať požiadavky stanovené v tomto článku.

40 Ak by totiž členský štát mohol v rámci konania podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ po prvýkrát uplatniť až pred Súdnym dvorom zmenu metódy výpočtu zaťaženia vyprodukovaného aglomeráciou, ktorej sa týka rozsudok, ktorým sa konštatuje nesplnenie povinnosti, v porovnaní s metódou, na ktorej boli založené konštatovania Súdneho dvora v tomto rozsudku, mohlo by to ohroziť konečnú povahu uvedeného rozsudku, ktorý má právnu silu rozhodnutej veci.

41 Aj keby sa takéto tvrdenie pripustilo, nové skutočnosti uvádzané Talianskou republikou neumožňujú preukázať ani k 18. júlu 2018, ani k neskoršiemu dátumu, že zaťaženie vyprodukované aglomeráciou Trappeto je nižšie ako 10 000 p. k., a teda že by táto aglomerácia mala byť oslobodená od povinnosti dodržiavať požiadavky stanovené v článku 5 smernice 91/271.

42 Na jednej strane zaťaženie 7 783 p. k., ktoré talianske orgány oznámili Komisii v priebehu konania pred podaním žaloby, totiž nebolo podložené, čo Talianska republika pripúšťa vo svojich písomných podaniach. Na druhej strane tento členský štát vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol zaťaženie 8 910 p. k. vyprodukované aglomeráciou Trappeto, ktorá vyplýva zo správy Územného vodohospodárskeho zhromaždenia a z mapy, ktorá k nej bola pripojená. Tieto nové skutočnosti však uvedený členský štát oznámil až pri podaní svojho vyjadrenia k žalobe 23. októbra 2023, a teda po relevantnom dátume na účely posúdenia existencie vytýkaného nesplnenia povinnosti, teda po 18. júli 2018. Okrem toho táto správa nie je datovaná a nespresňuje dátum, od ktorého došlo k zníženiu zaťaženia vyprodukovaného touto aglomeráciou. Navyše uvedená správa uvádza zaťaženie vyprodukované aglomeráciou Trappeto raz 8 618 p. k. a inokedy 11 816 p. k. V tejto súvislosti Komisia tvrdila bez toho, aby jej Talianska republika protirečila, že ak by sa nezohľadnila zmena metódy výpočtu, na ktorú sa odvoláva Talianska republika, zaťaženie vyprodukované uvedenou aglomeráciou by podľa údajov poskytnutých talianskymi orgánmi dosahovalo 11 816 p. k.

43 Navyše z písomných podaní Talianskej republiky vyplýva, že táto zmena metódy výpočtu zaťaženia vyprodukovaného tou istou aglomeráciou spočíva v tom, že z tohto výpočtu sa vylučuje príspevok rozptýlených domov a izolovaných osád, v ktorých sa sústreďuje fluktuujúca populácia. Tento členský štát však neposkytol vysvetlenia, pokiaľ ide o dôvody odôvodňujúce túto zmenu metódy výpočtu zaťaženia vyprodukovaného aglomeráciou, akou je Trappeto, ktorá sa nachádza v turistickej oblasti, kde rozptýlené domy a izolované osady môžu mať citeľný vplyv na životné prostredie.

44 Vo zvyšnej časti Talianska republika netvrdila, ani *a fortiori* nepreukázala, že na konci lehoty stanovenej vo výzve, t. j. 18. júla 2018, napravila porušenia povinností vyplývajúcich z článkov 5 a 10 smernice 91/271, ktoré boli konštatované vo výroku rozsudku C-85/13, pokiaľ ide o aglomeráciu Trappeto. V tejto súvislosti z vyjadrenia k žalobe tohto členského štátu vyplýva, že statické a technicko-funkčné skúšky uskutočnené v nadväznosti na práce na infraštruktúre vykonané v čističke v Trappeto ku dňu podania vyjadrenia k žalobe, teda k 23. októbru 2023, stále prebiehali. Z dupliky a jej príloh okrem toho vyplýva, že práce na úprave a posilnení tejto čističky vykonané na účely nápravy porušení práva Únie boli dokončené až v decembri 2023. Je potrebné dodať, že protokoly o skúškach pripojené k tejto duplike, ktoré preukazujú, že vypúšťanie z tejto čističky je v súlade s limitnými hodnotami emisií stanovenými v článku 5 tejto smernice, boli vyhotovené v období od 23. júna do 15. decembra 2023. Dôkazy o dokončení týchto prác

a protokoly o skúškach týkajúce sa uvedenej čističky teda pochádzajú z obdobia po relevantnom dátume na účely posúdenia existencie vytýkaného nesplnenia povinnosti, teda po 18. júli 2018, v dôsledku čoho ich nemožno na tento účel zohľadniť.

45 Z uvedeného vyplýva, že Talianska republika nepreukázala, že situácia aglomerácie Trappeto bola ku dňu uplynutia lehoty stanovenej vo výzve v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z článkov 5 a 10 smernice 91/271.

46 Pokiaľ ide v treťom rade o aglomeráciu Courmayeur, Talianska republika vo svojom vyjadrení k žalobe uznáva, že situácia tejto aglomerácie stále nebola v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z článkov 4 a 10 smernice 91/271. V tejto súvislosti z odpovede tohto členského štátu na výzvu z 10. júla 2018, ako aj z jeho písomných podaní predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že hoci odpadové vody štyroch obcí uvedenej aglomerácie, a to La Salle, Morgex, Pré-Saint Didier a Thuile, už boli čistené v novej čističke v obci La Salle, práce na zbernom systéme smerujúce k pripojeniu Courmayeur, t. j. piatej obce aglomerácie, k tejto čističke stále prebiehali a mali byť dokončené najneskôr do 31. decembra 2023. Okrem toho Komisii ešte neboli poskytnuté osvedčenia o dokončení prác a analýza vypúšťaných vôd, ktoré mali preukázať riadne fungovanie tejto čističky. Z toho vyplýva, že Talianska republika nepreukázala, že situácia tejto aglomerácie bola ku dňu uplynutia lehoty stanovenej vo výzve, teda k 18. júlu 2018, v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z článkov 4 a 10 smernice 91/271.

47 Tvrdenie Talianskej republiky, že nesúlad sa týka len časti celkového zaťaženia vyprodukovaného aglomeráciou Courmayeur, a to 37 200 p. k. z celkovej hodnoty 60 000 p. k. pre túto aglomeráciu, navyše nemôže obstáť. Toto tvrdenie iba potvrdzuje, že k relevantnému dátumu nebolo zabezpečené čistenie všetkých komunálnych odpadových vôd uvedenej aglomerácie, čím boli porušené povinnosti vyplývajúce z článkov 4 a 10 smernice 91/271.

48 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že Talianska republika si tým, že neprijala všetky opatrenia na to, aby vyhovela rozsudku C-85/13, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 260 ods. 1 ZFEÚ.

### *O peňažných sankciách*

#### *Argumentácia účastníkov konania*

49 Keďže Talianska republika neprijala všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku C-85/13, Komisia na základe článku 260 ods. 2 ZFEÚ navrhuje, aby sa tomuto členskému štátu uložila povinnosť zaplatiť penále a paušálnu pokutu.

50 Na účely stanovenia výšky týchto peňažných sankcií Komisia vychádza z oznámenia Komisie 2023/C 2/01 s názvom „Finančné sankcie v konaniach o nesplnení povinnosti“ (Ú. v. EÚ C 2, 2023, s. 1, ďalej len „oznámenie z roku 2023“). Táto inštitúcia najmä spresňuje, že toto stanovenie musí vychádzať zo základných kritérií, akými sú závažnosť porušenia, dĺžka jeho trvania a potreba zabezpečiť odradzujúci účinok sankcie, aby sa zabránilo opakovaniu porušenia.

51 Po prvé, pokiaľ ide o závažnosť porušenia, Komisia navrhuje stanoviť koeficient závažnosti na 4 v rámci stupnice od 1 do 20, a to vzhľadom jednak na dôležitosť pravidiel práva Únie, ktoré boli porušené, a jednak na dôsledky tohto porušenia na všeobecné alebo osobitné záujmy.

52 Pokiaľ ide o význam týchto pravidiel, Komisia pripomína, že cieľom smernice 91/271 je ochrana životného prostredia pred nepriaznivými účinkami komunálnych odpadových vôd a vôd vypúšťaných určitými priemyselnými odvetviami a stanovuje požiadavky týkajúce sa zberu a čistenia odpadových vôd v závislosti od veľkosti dotknutých aglomerácií. Požiadavky tejto smernice sú prísnejšie, ak sú odpadové vody vypúšťané do oblastí kvalifikovaných ako „citlivé“ v zmysle článku 5 ods. 1 tejto smernice na základe kritérií definovaných v prílohe II k tejto smernici.

53 Komisia spresňuje, že prejednávaná vec sa týka porušenia povinností v oblasti čistenia stanovených smernicou 91/271, a najmä jej článkami 4 a 5, ktorých nedodržanie má obzvlášť škodlivé účinky v aglomeráciách, ktoré vypúšťajú odpadové vody do citlivých oblastí. Čistenie talianskych komunálnych odpadových vôd je zásadné na účel zachovania a zlepšenia kvality útvarov povrchových vôd a vodných a suchozemských ekosystémov, ktoré sú priamo závislé od týchto vodných útvarov, ako aj na zabezpečenie vykonávania príslušných smerníc Únie, a najmä smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 2000, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 275), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 zo 16. decembra 2020 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 435, 2020, s. 1) a smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102).

54 Komisia vo svojej žalobe uvádza, že v prejednávanej veci päť aglomerácií, na ktoré sa vzťahuje rozsudok C-85/13, ktorých celkové vyprodukované zaťaženie dosahuje 149 069 p. k. a ktoré vypúšťajú odpadové vody do citlivých oblastí, doposiaľ nie sú v súlade so smernicou 91/271. Neexistencia alebo nedostatočnosť zberných systémov alebo systémov čistenia komunálnych odpadových vôd však môže poškodiť životné prostredie a treba ich považovať za osobitne závažné (rozsudok z 31. mája 2018, Komisia/Taliansko, C-251/17, EU:C:2018:358, bod 72). Okrem toho závažnosť poškodenia životného prostredia je vo veľkej miere úmerná počtu aglomerácií, ktorých sa týka vytýkané nesplnenie povinnosti. Počet piatich aglomerácií, ktoré nie sú v súlade, by sa tak mal považovať za významný.

55 Pokiaľ ide o účinky nevykonania rozsudku Súdneho dvora na súkromné a verejné záujmy, Komisia zdôrazňuje, že nevykonanie rozsudku C-85/13 v celom rozsahu so sebou prináša, pokiaľ ide o päť aglomerácií, ktoré ešte nie sú v súlade so smernicou 91/271, významné riziká znečistenia životného prostredia a ľudského zdravia. Táto inštitúcia okrem toho poukazuje na riziko negatívneho vplyvu na vykonávanie iných smerníc Únie, a to najmä smerníc uvedených v bode 53 tohto rozsudku. Neúplné vykonanie rozsudku C-85/13 má vplyv aj na možnosť disponovať dostatočne čistými útvarmi povrchových vôd a na rekreačné a hospodárske činnosti.

56 Okrem toho sa Komisia domnieva, že treba zohľadniť tri priťažujúce okolnosti.

57 Po prvé existuje jasná povinnosť, ktorú členský štát mal a má plniť, a to vybudovať čističky vhodné na čistenie komunálnych odpadových vôd. Talianske orgány okrem toho uznali, že došlo k porušeniu, a hneď po vyhlásení rozsudku C-85/13 oznámili Komisii opatrenia v oblasti výstavby infraštruktúry, ktoré sú plánované na to, aby každá dotknutá aglomerácia vyhovela tomuto rozsudku.

58 Po druhé tento rozsudok je súčasťou ustálenej judikatúry týkajúcej sa smernice 91/271 a proti Talianskej republike už bolo vydaných šesť rozsudkov z dôvodu nesprávneho uplatnenia tejto smernice. Stav všeobecného nedodržovania uvedenej smernice tak v Taliansku pretrváva už niekoľko desaťročí. Toto konanie je navyše jedným zo štyroch konaní o nesplnení povinnosti vedených proti tomuto členskému štátu, ktoré sa spoločne týkajú viac ako 800 aglomerácií.

59 Po tretie nesplnenia povinností zistené v predmetných aglomeráciách trvajú viac ako deväť rokov od vyhlásenia rozsudku C-85/13 a viac ako 24 rokov od uplynutia lehoty stanovenej v článku 5 ods. 2 smernice 91/271.

60 Ako poľahčujúce okolnosti Komisia navrhuje uznať po prvé spoluprácu Talianskej republiky počas celého tohto konania a po druhé skutočnosť, že sa dosiahol značný pokrok pri vykonávaní rozsudku C-85/13.

61 V druhom rade, pokiaľ ide o dĺžku trvania porušenia, Komisia uvádza, že v súlade s bodom 3.3 oznámenia z roku 2023 je koeficient trvania vyjadrený ako multiplikačný koeficient vo výške od 1 do 3 a vypočíta sa v sadzbe 0,10 za každý mesiac, ktorý uplynul odo dňa prvého rozsudku, ktorým sa konštatuje nesplnenie povinnosti. V prejednávanej veci uplynulo 109 mesiacov od 10. apríla 2014, keď bol vyhlásený rozsudok C-85/13, do 1. júna 2023, keď sa Komisia rozhodla predložiť vec Súdnemu dvoru. Táto inštitúcia preto navrhuje stanoviť koeficient dĺžky trvania na 3.

62 V treťom rade, pokiaľ ide o potrebu zabezpečiť odradzujúci účinok sankcie s prihliadnutím na platobnú schopnosť dotknutého členského štátu, Komisia spresňuje, že tento odrádzajúci účinok sa odráža vo faktore „n“, ktorý je pre Taliansku republiku stanovený na 3,41.

63 Komisia preto na jednej strane navrhuje vypočítať paušálnu pokutu na základe dennej sumy vo výške 13 640 eur, ktorá sa vypočíta vynásobením paušálnej sumy v zmysle bodu 4.2 oznámenia z roku 2023, stanovenej na 1 000 eur, koeficientom závažnosti 4 a faktorom „n“ vo výške 3,41. V súlade s bodom 4.2.1 tohto oznámenia treba túto dennú paušálnu pokutu vynásobiť počtom dní, počas ktorých nesplnenie povinnosti trvalo. Táto inštitúcia spresňuje, že zaplatenie takto vypočítanej paušálnej pokuty musí byť uložené Talianskej republike, ak je táto suma vyššia ako 9 548 000 eur, čo je výška minimálnej paušálnej pokuty stanovenej pre tento členský štát.

64 Okrem toho Komisia v súlade s bodom 2.1 oznámenia z roku 2023 navrhuje upraviť výšku paušálnej pokuty, pokiaľ bude situácia niektorých aglomerácií, na ktoré sa vzťahuje rozsudok C-85/13, v priebehu konania uvedená do súladu s týmto rozsudkom. Táto inštitúcia sa domnieva, že je potrebné vydeliť výšku dennej paušálnej pokuty celkovým počtom p. k., ktorý nie je v súlade, aby bolo možné získať denný koeficient zníženia, t. j. v prejednávanej veci 0,09 eura. Tento denný koeficient zníženia by sa mal odpočítať od výšky dennej paušálnej pokuty za každú jednotku p. k. v aglomeráciách, ktorých situácia bude skutočne v súlade so smernicou 91/271.

65 Na druhej strane Komisia navrhuje stanoviť výšku penále na 122 760 eur za deň, ktorá sa vypočíta vynásobením paušálnej sumy penále, ako je stanovená v bode 1 prílohy I k oznámeniu z roku 2023, vo výške 3 000 eur za deň, koeficientom závažnosti 4, koeficientom trvania 3, ako aj faktorom „n“ vo výške 3,41.

66 Komisia však v súlade s oddielom 2.1 tohto oznámenia navrhuje uplatniť klesajúce denné penále, ktorého skutočná výška sa bude vypočítavať každých šesť mesiacov, pričom sa zníži celková suma za každé z týchto období o percentuálny podiel zodpovedajúci podielu p. k. aglomerácií, ktoré

uviedli svoje zberné systémy a systémy čistenia do súladu s rozsudkom C-85/13. Talianskej republike prislúcha, aby tejto inštitúcii poskytla dôkazy umožňujúce preukázať, že k dosiahnutiu súladu došlo pred koncom každého polročného obdobia.

67 Komisia sa okrem toho domnieva, že ak k tomuto dosiahnutiu súladu dôjde postupne, bude teda potrebné na účely výpočtu postupného znižovania denného penále vydeliť výšku denného penále celkovým p. k. vyprodukovaným aglomeráciami, ktoré doposiaľ nevyhoveli rozsudku C-85/13.

68 Talianska republika síce súhlasí s Komisiou, že dochádza k pretrvávajúcemu omeškaniu s vykonaním rozsudku C-85/13, domnieva sa však, že výška peňažných sankcií požadovaná touto inštitúciou je neprimeraná, a na podporu tohto konštatovania uvádza viacero tvrdení.

69 Po prvé treba zohľadniť zložitosť vecných zásahov, ktoré sa majú vykonať a ktoré zahŕňajú vybudovanie zložitých infraštruktúr, ktorých náklady sa môžu meniť, ako aj potrebu testovania, uvedenia do prevádzky a vykonávanie dohľadu nad fungovaním vybudovaných infraštruktúr. Na účely týchto operácií je potrebné využiť postupy verejného obstarávania, ktoré predstavujú vysoké riziko súdnych sporov.

70 Po druhé treba zohľadniť lojálnu spoluprácu talianskych orgánov s Komisiou počas celého konania.

71 Po tretie Talianska republika vynaložila značné hospodárske a finančné zdroje na vykonanie opatrení potrebných tak na vykonanie rozsudku C-85/13, ako aj na vyriešenie sporu medzi ňou a Európskou úniou v oblasti komunálnych odpadových vôd vo všeobecnosti. Tento členský štát uvádza, že na tento účel vyčlenil celkovú sumu vo výške viac ako 3 miliardy eur.

72 Po štvrté Talianska republika spresňuje, že vymenovala ústredného mimoriadneho zmocnenca povereného vykonaním rozsudku C-85/13, aby tak iniciovala a urýchlila vypracovanie a vykonanie opatrení potrebných na účely tohto výkonu.

73 Po piate treba zohľadniť neprípustnosť žaloby Komisie v rozsahu, v akom sa týka aglomerácie Trappeto, ktorej vyprodukovaný p. k. nepresahuje 10 000.

74 Po šieste Talianska republika spresňuje, že zatiaľ čo rozsudok C-85/13 sa týkal 41 aglomerácií s celkovým zaťažením 2 281 847 p. k., výzva Komisie z 18. mája 2018 sa týkala 14 aglomerácií s celkovým zaťažením 462 266 p. k. a žaloba tejto inštitúcie sa týka 5 aglomerácií s celkovým zaťažením 149 069 p. k.

75 Po siedme treba zohľadniť významný pokrok, ktorý bol v priebehu tohto konania dosiahnutý tak pri znižovaní celkového počtu aglomerácií, ktoré nie sú v súlade so smernicou 91/271, ako aj pri znižovaní p. k. týchto aglomerácií. V období rokov 2014 až 2023 sa tak počet aglomerácií, ktoré neboli v súlade, znížil o 88 % a počet p. k., ktoré neboli v súlade, sa znížil o 94 %. Tieto číselné údaje treba navyše upraviť tak, aby zohľadňovali tvrdenia uvedené v bodoch 26 a 27 tohto rozsudku, pokiaľ ide o aglomerácie Trappeto a Courmayeur.

76 Po ôsme Talianska republika sa domnieva, že nie je vhodné, aby sa Komisia vo svojej žalobe odvolávala na iné konania o nesplnení povinnosti začaté proti nej v oblasti komunálnych odpadových vôd. V každom prípade z údajov týkajúcich sa troch ďalších konaní o nesplnení

povinnosti vedených proti tomuto členskému štátu vyplýva, že celkový počet viac ako 800 aglomerácií, ktoré neboli v súlade, sa ku dňu podania vyjadrenia k žalobe postupne znižoval na celkový počet 622.

77 Po deviate, pokiaľ ide o kvalitu vody určenej na kúpanie, Talianska republika sa domnieva, že riziko škody je len teoretické a čisto potenciálne. Okrem toho údaje týkajúce sa kvality vody určenej na kúpanie v pobrežných oblastiach nachádzajúcich sa v blízkosti aglomerácií Castellammare del Golfo I, Cinisi, Terrassini a Trappeto, tak ako boli doplnené a aktualizované, poskytujú iný obraz o kvalite vody v týchto oblastiach, než aký vyplýva zo žaloby Komisie, a odhaľujú tendenciu k zlepšeniu.

78 Po desiate Talianska republika tvrdí, že ak by sa vyhovelo návrhom Komisie, paradoxne by jej hrozilo, že jej bude uložená povinnosť zaplatiť peňažné sankcie v podstatne vyššej výške, ako sú sankcie, ktoré jej uložil Súdny dvor v rozsudku z 31. mája 2018, Komisia/Taliansko (C-251/17, EU:C:2018:358), hoci sa tento rozsudok týkal porušení smernice 91/271, ktoré sa týkali väčšieho počtu aglomerácií a ktorých celkový p. k bol vyšší ako v prejednávanej veci.

79 Talianska republika preto žiada, aby bol koeficient závažnosti stanovený na nižšej úrovni, než akú navrhla Komisia.

80 Pokiaľ ide o návrh Komisie na kumulatívne uplatnenie paušálnej pokuty a penále, Talianska republika tvrdí, že ak je isté, alebo primerane pravdepodobné, že dotknutý členský štát nebude schopný vykonať rozsudok, ktorým sa konštatuje nesplnenie povinnosti, pretože harmonogram predložený vnútroštátnymi orgánmi určený na zabezpečenie úplného vykonania tohto rozsudku prekračuje dĺžku trvania konania, nie je splnený predpoklad na uloženie paušálnej pokuty, teda objektívna možnosť, že členský štát, ktorý si nesplnil povinnosť, ju včas splní. V takom prípade by sa teda malo upustiť od uloženia paušálnej pokuty, keďže odradzujúcu funkciu už v plnej miere plní samotné penále.

81 Tak je to práve v prejednávanej veci, v ktorej je pre Taliansku republiku fakticky nemožné zabezpečiť všetky úkony s cieľom vykonať rozsudok C-85/13 pred ukončením konania podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ na Súdnom dvore. Tento členský štát teda v rámci tejto veci v prvom rade navrhuje uloženie penále s vylúčením paušálnej pokuty.

82 Talianska republika subsidiárne navrhuje, aby jej bola uložená len povinnosť zaplatiť paušálnu pokutu, ktorá by bola dostatočnou sankciou za nesplnenie povinností, ktoré jej vyplývajú z práva Únie. Uloženie vysokej paušálnej pokuty popri penále by totiž bolo neprimerané a mohlo by viesť k opačnému účinku, ako je požadovaný účinok, keďže by skomplikovalo výkon rozsudku vo veci C-85/13 z dôvodu závažných nepriaznivých finančných dôsledkov, ktoré by z toho vyplývali.

83 Talianska republika ešte subsidiárnejšie navrhuje, aby povinnosť zaplatiť penále nadobudla účinnosť až po uplynutí lehôt stanovených v rozvrhu platieb. Stanovenie referenčnej lehoty na účely uplatnenia penále patrí výlučne do právomoci Súdneho dvora.

84 Talianska republika vo svojej duplike dodáva, že ku dňu podania tejto dupliky rozsudku C-85/13 stále nevyhoveli len tri aglomerácie s celkovým zaťažením 78 069 p. k. Od vyhlásenia tohto rozsudku sa tak počet aglomerácií, ktoré neboli v súlade, znížil o 93 %, čo predstavuje zníženie vyprodukovaného zaťaženia, ktoré nie je v súlade, o 96,6 %.

*Posúdenie Súdnym dvorom*

85 Na úvod je potrebné pripomenúť, že cieľom konania upraveného v článku 260 ods. 2 ZFEÚ je nabádať porušujúci členský štát k tomu, aby vykonal rozsudok určujúci nesplnenie povinnosti, a tak zabezpečil účinné uplatňovanie práva Únie, a že obe opatrenia upravené v tomto ustanovení, t. j. paušálna pokuta a penále, sledujú tento cieľ [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 96 a citovaná judikatúra].

86 Podľa ustálenej judikatúry uplatnenie penále a paušálnej pokuty závisí od spôsobilosti každého z nich dosiahnuť sledovaný cieľ v závislosti od okolností konkrétneho prípadu a za týchto podmienok sa nevylučuje použitie oboch typov stanovených sankcií (rozsudok zo 17. septembra 2015, Komisia/Taliansko, C-367/14, EU:C:2015:611, bod 114 a citovaná judikatúra).

87 Zatiaľ čo sa penále zdá byť osobitne vhodné na podnietenie členského štátu, aby v čo najkratšom čase ukončil nesplnenie povinnosti, ktoré by mohlo bez prijatia takéhoto opatrenia pretrvávať, uloženie paušálnej pokuty sa zakladá najmä na hodnotení dôsledkov, ktoré má nevykonanie povinností dotknutým členským štátom na súkromné a verejné záujmy, najmä ak nesplnenie povinnosti pretrvávalo počas dlhého obdobia po vydaní rozsudku, v ktorom bolo pôvodne určené (rozsudok zo 17. septembra 2015, Komisia/Taliansko, C-367/14, EU:C:2015:611, bod 115 a citovaná judikatúra).

88 Je úlohou Súdneho dvora, aby v každej veci a v závislosti od okolností veci, v ktorej koná, ako aj od stupňa presvedčovania a odrádzania, ktorý považuje za potrebný, uložil primerané peňažné sankcie, aby sa najmä zabránilo opakovaniu podobných porušení práva Únie [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 97 a citovaná judikatúra].

89 Návrhy Komisie v tejto súvislosti nie sú pre Súdny dvor záväzné a predstavujú iba užitočný návod. Rovnako tak usmernenia, ako sú tie, ktoré sú uvedené v oznámeniach Komisie, nie sú pre Súdny dvor záväzné, ale iba prispievajú k zabezpečeniu transparentnosti, predvídateľnosti a právnej istoty opatrení tejto inštitúcie [rozsudok z 12. marca 2020, Komisia/Taliansko (Protiprávna pomoc poskytnutá v odvetví hotelierstva na Sardínii), C-576/18, EU:C:2020:202, bod 136 a citovaná judikatúra].

– *O možnosti kumulatívneho uloženia penále a paušálnej pokuty*

90 Podľa ustálenej judikatúry je Súdny dvor v rámci výkonu diskrečnej právomoci, ktorú má v danej oblasti, oprávnený kumulatívne uložiť penále aj paušálnu pokutu (rozsudok zo 17. septembra 2015, Komisia/Taliansko, C-367/14, EU:C:2015:611, bod 116 a citovaná judikatúra), a to najmä vtedy, ak nesplnenie povinnosti pretrvávalo dlhú dobu a malo tendenciu pretrvávať (pozri rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, C-304/02, EU:C:2005:444, bod 82).

91 Vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z bodov 38, 44, 46 tohto rozsudku však treba konštatovať, že k nesplneniu povinností o ktoré ide v prejednávanej veci, došlo za rovnakých okolností, aké sú uvedené v judikatúre citovanej v predchádzajúcom bode tohto rozsudku. Talianska republika teda nemôže účinne spochybniť kumulatívne uplatnenie oboch peňažných sankcií voči nej.

– *O paušálnej pokute*

92 Podľa judikatúry Súdneho dvora uloženie paušálnej pokuty a prípadné stanovenie jej výšky v každom konkrétnom prípade závisí od všetkých relevantných skutočností, ktoré sa týkajú tak charakteristík zisteného nesplnenia povinnosti, ako aj samotného postoja dotknutého členského štátu, ktorého sa týka konanie začaté podľa článku 260 ZFEÚ. V tejto súvislosti tento článok priznáva Súdnemu dvoru širokú mieru voľnej úvahy pri rozhodovaní, či uloží, alebo neuloží takúto sankciu, a prípadne pri stanovení jej výšky [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 98 a citovaná judikatúra].

93 V prejednávanej veci všetky právne a skutkové okolnosti, ktoré viedli Súdny dvor k tomu, že v rozsudku C-85/13 konštatoval vytýkané nesplnenie povinnosti, ako aj okolnosti, že proti Talianskej republike prebiehajú štyri konania o nesplnení povinnosti v oblasti čistenia komunálnych odpadových vôd, ktoré sa týkajú celkovo viac ako 800 aglomerácií, a že proti tomuto členskému štátu už bolo vydaných viacero rozsudkov, ktorými sa konštatuje nesplnenie povinnosti v tomto konkrétnom odvetví činnosti Únie, a to rozsudok z 31. mája 2018, Komisia/Taliansko (C-251/17, EU:C:2018:358), a rozsudky uvedené v bode 98 tohto rozsudku, svedčia o tom, že účinné predchádzanie budúcemu opakovaniu podobných porušení práva Únie si vyžaduje prijatie takého odradzujúceho opatrenia, akým je uloženie paušálnej pokuty.

94 Súdnemu dvoru prináleží, aby v rámci svojej diskrečnej právomoci stanovil výšku tejto paušálnej pokuty tak, aby bola jednak prispôsobená okolnostiam a jednak primeraná zistenému nesplneniu povinnosti. Medzi relevantné faktory v tejto súvislosti patria také skutočnosti, akými sú závažnosť a dĺžka trvania porušenia, ako aj platobná schopnosť dotknutého členského štátu [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, body 100 a 101, ako aj citovaná judikatúra].

95 Pokiaľ ide v prvom rade o závažnosť porušenia na jednej strane, ako vyplýva z jej článku 1 druhého odseku, cieľom smernice 91/271 je chrániť životné prostredie pred nepriaznivými vplyvmi vypúšťania odpadových vôd. Neexistencia alebo nedostatočnosť zberných systémov alebo systémov čistenia komunálnych odpadových vôd však môžu poškodiť životné prostredie a treba ich považovať za osobitne závažné. Na druhej strane závažnosť poškodenia životného prostredia je vo veľkej miere úmerná počtu aglomerácií, ktorých sa týka vytýkané nesplnenie povinnosti (rozsudok z 31. mája 2018, Komisia/Taliansko, C-251/17, EU:C:2018:358, body 72 a 73, ako aj citovaná judikatúra).

96 V prejednávanej veci, pokiaľ ide po prvé o aglomerácie Castellammare del Golfo I, Cinisi a Terrasini, je nesporné, že povinnosti vyplývajúce z článkov 4, 5 a 10 smernice 91/271, ako boli konštatované v rozsudku C-85/13, neboli ku dňu pojednávania pred Súdnym dvorom v prejednávanej veci, teda k 13. novembru 2024, stále splnené.

97 Pokiaľ ide po druhé o aglomeráciu Trappeto, treba uviesť, ako vyplýva z bodu 32 tohto rozsudku, že práce týkajúce sa čističky odpadových vôd v tejto aglomerácii boli dokončené a správa tejto čističky bola odovzdaná spoločnosti AMAP, ktorá je správcom integrovanej vodohospodárskej služby ATO v Palerme, 22. decembra 2023. Okrem toho dôkaz o splnení limitných hodnôt emisií stanovených smernicou 91/271 na obdobie od 23. júna do 15. decembra 2023 bol predložený v duplike.

98 Za týchto podmienok treba konštatovať, ako sa na tom zhodla aj Komisia na pojednávaní, že Talianska republika k 15. decembru 2023 prijala všetky opatrenia potrebné na zosúladenie aglomerácie Trappeto s povinnosťami vyplývajúcimi z článkov 4, 5 a 10 smernice 91/271, ako boli konštatované v rozsudku C-85/13.

99 Pokiaľ ide po tretie o aglomeráciu Courmayeur, ako vyplýva z bodu 33 tohto rozsudku, Talianska republika vo svojej duplike tvrdila, že situácia tejto aglomerácie je v súlade so smernicou 91/271 nielen z hľadiska fyzického zhotovenia, keď sú dokončené a pripojené zberné systémy k čističke odpadových vôd v La Salle, ale aj z funkčného hľadiska a z hľadiska účinnosti čistenia. Okrem toho sa tento členský štát na pojednávaní opieral o nové analýzy poskytnuté Komisii, ktoré potvrdzujú splnenie limitných hodnôt emisií stanovených touto smernicou.

100 Komisia však na tomto pojednávaní spochybnila, že Talianska republika predložila dôkaz o tom, že situácia aglomerácie Courmayeur je v súlade s požiadavkami tejto smernice. Táto inštitúcia totiž uviedla bez toho, aby jej tento členský štát odporoval, že jednak nové skutočnosti, ktoré tento členský štát predložil, sa týkajú len časti tejto aglomerácie, a nepreukazujú tak súlad uvedenej aglomerácie ako celku s uvedenou smernicou a že jednak nebol predložený protokol o prevzatí druhej časti prác na výstavbe a pripojení zberných systémov k tejto čističke, ani osvedčenie o prevzatí výsledného zariadenia, ani osvedčenie o fungovaní uvedenej čističky.

101 Za týchto podmienok treba konštatovať, že Talianska republika ku dňu pojednávania nepreukázala, že prijala všetky opatrenia potrebné na uvedenie aglomerácie Courmayeur do súladu s povinnosťami vyplývajúcimi z článkov 4 a 10 smernice 91/271, ako boli konštatované v rozsudku C-85/13.

102 Z uvedeného vyplýva, že počet aglomerácií, ktoré k tomuto dátumu neboli v súlade so smernicou 91/271, teda 4, bol výrazne znížený v porovnaní s celkovým počtom aglomerácií, na ktoré sa vzťahoval rozsudok C-85/13, teda 41, a tomu zodpovedajúcim spôsobom sa znížilo poškodenie životného prostredia v porovnaní s poškodením vyplývajúcim z pôvodného nesplnenia povinnosti konštatovaného v tomto rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2016, Komisia/Portugalsko, C-557/14, EU:C:2016:471, bod 75). Talianska republika preto výrazne znížila poškodenie životného prostredia vyplývajúce z porušenia konštatovaného v rozsudku C-85/13.

103 Nič to však nemení na tom, že naďalej dochádza k poškodzovaniu životného prostredia, aj keď menej významnému. Toto poškodzovanie je o to závažnejšie, že všetky štyri aglomerácie, ktoré nie sú v súlade, vypúšťajú svoje vody do zberných vôd považovaných za citlivé oblasti. Talianska republika totiž tým, že klasifikovala dotknuté územia ako „citlivé oblasti“ v súlade s článkom 5 ods. 1 smernice 91/271 a s jej prílohou II, uznala potrebu zvýšenej ochrany životného prostredia na týchto územiach. Nečistenie komunálnych odpadových vôd však predstavuje poškodenie životného prostredia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. októbra 2013, Komisia/Portugalsko, C-533/11, EU:C:2013:659, bod 55).

104 Vzhľadom na riziká, ktoré s ohľadom na judikatúru uvedenú v bode 95 tohto rozsudku sporné porušenie predstavuje pre dotknuté dôležité verejné záujmy spojené s ochranou životného prostredia, ani zložitosť vecných zásahov, ktoré sa majú vykonať, ani skutočnosť, za predpokladu, že by sa preukázala, že riziko poškodenia kvality vody určenej na kúpanie v dotknutých pobrežných oblastiach je teoretické a čisto potenciálne alebo že kvalita tejto vody má v každom prípade tendenciu k zlepšeniu, nemôže viesť k menej prísnemu posúdeniu závažnosti tohto porušenia.

105 Ako poľahčujúcu okolnosť však treba zohľadniť po prvé spoluprácu Talianskej republiky s útvarmi Komisie počas celého konania, po druhé pokrok, ktorý tento členský štát dosiahol pri vykonávaní rozsudku C-85/13, po tretie značné investičné úsilie, ktoré uvedený členský štát vynaložil na vykonanie tohto rozsudku, a po štvrté vymenovanie ústredného mimoriadneho zmocnenca na tento účel.

106 Pokiaľ ide v druhom rade o dĺžku trvania porušenia, treba zohľadniť obdobie medzi vyhlásením rozsudku, ktorým sa konštatuje prvé nesplnenie povinnosti, a okamihom, ku ktorému Súdny dvor posudzuje skutkový stav [pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 126 a citovanú judikatúru].

107 V prejednávanej veci pretrvávalo nevykonanie rozsudku C-85/13 v čase, keď Súdny dvor posudzoval skutkový stav, už približne jedenásť rokov, čo predstavuje neprimerane dlhú dobu, aj keď treba zohľadniť značne dlhé obdobie niekoľkých rokov, ktoré si vyžiadali požadované práce na infraštruktúre.

108 Pokiaľ ide v treťom rade o platobnú schopnosť dotknutého členského štátu, Komisia v súlade s bodmi 3.4 a 4.2 oznámenia z roku 2023 navrhla zohľadniť hrubý domáci produkt (HDP) tohto členského štátu vo vzťahu k priemernému HDP členských štátov pre dve tretiny výpočtu, ako aj počet obyvateľov tohto členského štátu vo vzťahu k priemernému počtu obyvateľov členských štátov ako demografické kritérium pre jednu tretinu výpočtu.

109 V tejto súvislosti z nedávnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pri určovaní platobnej schopnosti dotknutého členského štátu nemôže byť do metódy výpočtu faktora „n“, ktorý predstavuje platobnú schopnosť dotknutého členského štátu vo vzťahu k platobnej schopnosti iných členských štátov, zahrnuté zohľadnenie demografického kritéria v súlade s postupmi stanovenými v bodoch 3.4 a 4.2 oznámenia z roku 2023 [rozsudok z 25. apríla 2024, Komisia/Poľsko (Smernica o oznamovateľoch), C-147/23, EU:C:2024:346, bod 86].

110 Na účely určenia platobnej schopnosti Talianskej republiky je teda potrebné vychádzať z jej HDP ako prevládajúceho faktora a zohľadniť najnovší vývoj tohto HDP v čase posudzovania skutkového stavu Súdnym dvorom [pozri rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 131 a citovanú judikatúru].

111 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy a na to, že Komisia nestanovila platné kritérium na výpočet faktora „n“, ktorý určuje platobnú schopnosť Talianskej republiky, je potrebné stanoviť výšku paušálnej pokuty s prihliadnutím na priemer HDP tohto členského štátu vypočítaného za posledné tri roky. Súdny dvor zastáva názor, že okolnosti prejednávanej veci sa spravodlivo posúdia stanovením paušálnej pokuty, ktorá sa má tomuto členskému štátu uložiť, vo výške 10 miliónov eur.

– *O penále*

112 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je uloženie penále v zásade odôvodnené len vtedy, ak nesplnenie povinnosti spočívajúce v tom, že nebol vykonaný predchádzajúci rozsudok, trvá až do posúdenia skutkových okolností Súdnym dvorom [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 135 a citovaná judikatúra].

113 V prejednávanej veci, ako vyplýva z bodov 96 až 102 tohto rozsudku, neboli ku dňu pojednávania ešte v plnom rozsahu prijaté opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku C-85/13.

114 Za týchto podmienok je uloženie povinnosti Talianskej republike zaplatiť penále vhodným finančným prostriedkom, ktorý má tento členský štát podnietiť k tomu, aby prijal opatrenia nevyhnutné na ukončenie zisteného nesplnenia povinnosti a zabezpečil úplné vykonanie rozsudku C-85/13.

115 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že toto penále musí byť uložené v závislosti od stupňa presvedčovania potrebného na to, aby dotknutý členský štát zmenil svoje správanie a ukončil vytýkané správanie [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 138 a citovaná judikatúra].

116 Pri výkone svojej právomoci posúdenia veci prináleží Súdnemu dvoru, aby stanovil také penále, ktoré je jednak prispôsobené okolnostiam a jednak primerané zistenému nesplneniu povinnosti, ako aj platobnej schopnosti dotknutého členského štátu [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 139 a citovaná judikatúra].

117 Na účely stanovenia výšky penále medzi základné kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť na zabezpečenie donucovacieho charakteru tohto penále, a aby sa právo Únie uplatňovalo jednotne a účinne, v zásade patria závažnosť porušení, ich trvanie a platobná schopnosť dotknutého členského štátu. Na účely uplatnenia týchto kritérií treba zohľadniť najmä dôsledky, ktoré má nesplnenie povinností dotknutým členským štátom na súkromné a verejné záujmy, ako aj naliehavosť dosiahnutia toho, aby si dotknutý členský štát splnil svoje povinnosti [rozsudok z 13. júna 2024, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu II), C-123/22, EU:C:2024:493, bod 141 a citovaná judikatúra].

118 Pokiaľ ide o tieto faktory, okolnosti, ktoré treba zohľadniť, vyplývajú najmä z dôvodov uvedených v bodoch 96 až 110 tohto rozsudku, ktoré sa týkajú závažnosti a dĺžky trvania predmetného porušenia, ako aj platobnej schopnosti Talianskej republiky.

119 Ako priťažujúcu okolnosť treba zohľadniť aj skutočnosť, že podľa posledných informácií, ktoré Talianska republika poskytla vo svojej duplike, rozsudok C-85/13 bude v plnom rozsahu vykonaný až v roku 2026, čo zodpovedá oneskoreniu o 26 až 28 rokov oproti dátumu, ku ktorému mali členské štáty zabezpečiť dodržovanie článku 4 a/alebo článku 5, ako aj článku 10 smernice 91/271.

120 Komisia okrem toho Súdnemu dvoru navrhla, aby penále bolo postupne znižované v závislosti od pokroku dosiahnutého pri vykonávaní rozsudku C-85/13.

121 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že aj keď na účely zabezpečenia úplného vykonania rozsudku Súdneho dvora musí byť penále vyžadované v celom rozsahu, až kým členský štát neprijme všetky opatrenia nevyhnutné na ukončenie konštatovaného nesplnenia, v niektorých špecifických prípadoch by pripadala od úvahy sankcia zohľadňujúca prípadný pokrok dosiahnutý členským štátom pri plnení jeho povinností (rozsudok z 31. mája 2018, Komisia/Taliansko, C-251/17, EU:C:2018:358, bod 83 a citovaná judikatúra).

122 V prejednávanej veci treba konštatovať, že po uvedení situácie aglomerácie Trappeto do súladu s povinnosťami vyplývajúcimi zo smernice 91/271 bol počet p. k. aglomerácií, ktoré nemali zberné systémy a systémy čistenia komunálnych odpadových vôd, ktoré sú v súlade s príslušnými ustanoveniami tejto smernice, ku dňu pojednávania na úrovni 137 253.

123 Vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci Súdny dvor považuje za primerané uložiť klesajúce penále vo výške 75 000 eur za deň.

124 Pokiaľ ide o periodicitu penále, klesajúca zložka tohto penále sa stanoví v súlade s návrhom Komisie na polročnom základe, keďže zabezpečenie a analýza dôkazov o súlade situácie v dotknutých aglomeráciách so smernicou 91/271 si môžu vyžadovať určitý čas, a na účely zohľadnenia prípadného pokroku dosiahnutého Talianskou republikou. Je teda potrebné znížiť celkovú sumu týkajúcu sa každého z týchto období o percentuálny podiel zodpovedajúci podielu predstavujúcemu počet p. k. aglomerácií, ktorých zberné systémy a systémy čistenia komunálnych odpadových vôd boli uvedené do súladu s rozsudkom C-85/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 31. mája 2018, Komisia/Taliansko, C-251/17, EU:C:2018:358, bod 87 a citovanú judikatúru).

125 Je teda potrebné uložiť Talianskej republike povinnosť zaplatiť Komisii penále vo výške 13 687 500 eur za každý polrok, v ktorom došlo k omeškaniu pri vykonávaní opatrení potrebných na to, aby sa vyhovelo rozsudku C-85/13, a to odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku až do úplného vykonania rozsudku C-85/13, ktorého skutočná výška sa vypočíta na konci každého šesťmesačného obdobia znížením celkovej sumy za každé z týchto období o percentuálny podiel predstavujúci pomer počtu p. k. aglomerácií, ktorých zberné systémy a systémy čistenia komunálnych odpadových vôd boli na konci posudzovaného obdobia uvedené do súladu s rozsudkom C-85/13, a počtu p. k. aglomerácií, v ktorých ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku takéto systémy neboli zavedené.

## O trovách

126 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla, aby bola Talianskej republike uložená povinnosť nahradiť trovy konania, a Talianska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Talianska republika si tým, že neprijala všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 10. apríla 2014 Komisia/Taliansko (C-85/13, EU:C:2014:251), nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 260 ods. 1 ZFEÚ.**

2. **Talianska republika je povinná zaplatiť Európskej komisii paušálnu pokutu vo výške 10 miliónov eur.**

3. **Ak bude nesplnenie povinnosti konštatované v bode 1 pretrvávať aj v čase vyhlásenia tohto rozsudku, Talianska republika je povinná zaplatiť Európskej komisii penále vo výške 13 687 500 eur za každý polrok, v ktorom došlo k omeškaniu pri vykonávaní opatrení potrebných na to, aby sa vyhovelo rozsudku z 10. apríla 2014, Komisia/Taliansko (C-85/13, EU:C:2014:251), a to odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku až**

**do úplného vykonania rozsudku z 10. apríla 2014, Komisia/Taliansko (C-85/13, EU:C:2014:251), ktorého skutočná výška sa vypočíta na konci každého šesťmesačného obdobia znížením celkovej sumy za každé z týchto období o percentuálny podiel predstavujúci pomer počtu populačných koeficientov aglomerácií, ktorých zberné systémy a systémy čistenia komunálnych odpadových vôd boli na konci posudzovaného obdobia uvedené do súladu s rozsudkom z 10. apríla 2014, Komisia/Taliansko (C-85/13, EU:C:2014:251), a počtu populačných koeficientov aglomerácií, v ktorých ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku takéto systémy neboli zavedené.**

4. **Talianska republika je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy